

общественной жизни, религиозные нормы и институты продолжают прямо или косвенно влиять на экономическую деятельность в странах Европейского Союза. Социальный конструктивизм исходит из того, что христианская вера, которая в свое время сформировала уникальный европейский этос, и сегодня выступает экзистенциальным фактором европейской интеграции. При этом конструктивисты доказывают, что влияние религиозных принципов на экономическое развитие и евроинтеграционные процессы имеет сложный дифференциально-мультипликативный характер, который ценностно детерминирует отношения между социальными акторами в экономической, политической и культурной сферах.

Ключевые слова: религия, экономическое развитие, европейская интеграция, Европейский Союз, социальный конструктивизм.

Nesprava M., PhD in philosophical Sciences, docent, Associate Professor of the Department of Social Sciences, Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs (Dnipro, Ukraine), E-mail: n.nesprava@gmail.com

The religion's influences on the processes of economic growth and European integration: analysis of social constructivism paradigm researches.

Abstract. This study analyzed the main scientific theories concerning the religion's influences on the economic and integration processes. Author focuses attention on the researches carried out on the methodology of social constructivism. This conception emerged as an alternative to realism, liberalism and marxism. These originally spiritually saturated theories eventually transformed to the doctrines, the practical implementation of which led to social and economic crises and conflicts. The statement that social reality is valuable and culturally peculiar appears as the cornerstone of constructivism. Following the Weber's concept in the researches of religion's influences on the processes of economic development and integration, social constructivism has critically reworked it.

Author identifies three main areas of researches within the framework of this paradigm. In the first area scientists study the influence of religious ideas on the welfare of the population through their interconnection with economic, political and cultural institutions. In the second area explorers analyse the role of religious activity in the formation of subjective assessments of external environment and internal reflection as the factors of economic productivity and social consolidation. In the third area researchers define the value potential of Christianity and its various confessions in the processes of European integration.

Summarizing the conclusions of these studies, author shows that the opinion, on which religious norms and institutions continue to influence economic activity, despite the process of secularization in the European Union countries, is established in the framework of social constructivism paradigm. At the same time, constructivists argue that the influence of religious principles on economic development and European integration processes has a complex differential and multiplicative character, which determines the relationship between social actors in the economic, political and cultural spheres both directly and indirectly. Scientists-constructivists discover the fact that the Christian faith, which has formed unique European ethos, today acts as an existential factor in European integration.

Keywords: religion, economic development, European integration, European Union, social constructivism

УДК 27-46:94

Борноволок О. В.,

аспірант кафедри культурології,
НПУ імені М. П. Драгоманова,

викладач Української євангельської теологічної семінарії
(Київ, Україна), E-mail: oleg.bornovolokov@uets.net

ЖИТТЯ І СЛУЖІННЯ АНГЛІЙСЬКОГО БОГОСЛОВА ДОНАЛЬДА ДЖИ В УКРАЇНІ НАПЕРЕДОДНІ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Анотація. В статті розглядається життя та служіння видатного англійського

богослова, учителя та пастора Дональда Джи в період його перебування на території Західної України з 1930 по 1939 рік. Беручи участь у житті Церкви Християн віри Євангельської, він формував духовну освіту і багато працював, щоб позбавити церкви від фанатизму, екзальтації під час служінь, некерованої дії «духу», але завжди залишався в тіні, віддаючи перевагу скромності та не публічності. Статті цього богослова з світовим ім'ям стали керівництвом для багатьох поколінь п'ятидесятницької течії.

Дослідження формується на основі монографії, спогадів і статей з періодичних джерел. Початок статті розкриває біографію богослова. Подальші розділи показують його роботу та служіння в біблійній семінарії міста Данціга і участь у житті журналу «Примиритель». В заключній частині статті надано перелік його статей в журналі «Примиритель» з 1930 по 1939 рік.

Ключові слова: п'ятидесятники, євангельський протестантизм, євангельські християни Св. П'ятидесятниці, християни віри євангельської, євангельські християни баптисти, п'ятидесятницька російська місія.

Постановка проблеми. В сучасній Україні на початку XXI століття присутня велика різноманітність протестантських конфесій, вагома частка яких – п'ятидесятницькі течії.

У загальносвітовому масштабі – це доволі потужні та сильні релігійні громади. Кількість прихильників п'ятидесятницького руху у світі складає 80–100 млн. осіб, неоп'ятидесятників – від 150 до 250 млн. осіб. Згідно прогнозів до 2040 року чисельність п'ятидесятників складатиме 1 млрд. чоловік. В Україні за кількістю громад і віруючих п'ятидесятницький рух займає другу (після баптизму) позицію в протестантизмі. Розвиток і формування п'ятидесятницьких церков відбувався на Сході та на Заході України. Кожна конфесія має свою історію і процеси інституалізації п'ятидесятницьких об'єднань. У цих процесах були задіяні ключові особи при формуванні віровчень, церковних статутів і принципів практичного богослов'я. Одним з таких людей, який заклав фундамент здорового богослов'я і практичного віровчення п'ятидесятників, був Дональд Джи. Беручи участь в житті церков Християн віри Євангельської, він формував духовну освіту і багато потрудився, щоб позбавити церкви від фанатизму, екзальтації на служіннях, некерованої дії «духу», проте завжди залишався в тіні, вважаючи за краще скромність і не публічність. Статті цього богослова зі світовим ім'ям стали керівництвом для багатьох поколінь п'ятидесятницьких конфесій та сучасної Церкви Християн Віри Євангельської. На жаль, життя і служіння цього видатного богослова мало відомі і погано вивчені на пострадянському просторі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. До проблем розвитку п'ятидесятництва звертались як українські, так і зарубіжні релігіознавці, серед яких В. Франчук, М. Мокієнко, Р. Лункін, В. Любашенко, Д. Мартін, Девід Бенд, Вільям Кай та інші дослідники. З огляду на недостатній рівень вивчення проблем, пов'язаних з формуванням інституалізаційних процесів в контексті окремих ключових особистостей цього руху, мета статті розкрити основні моменти життя і діяльності людини, які вплинули на п'ятидесятницьку церкву напередодні Другої світової війни.

Виклад основного матеріалу. Служіння англійського п'ятидесятницького богослова Дональда Джи напередодні Другої світової війни дуже тісно пов'язане із Західною Україною, яка перебувала в складі Польської республіки з 1921 по 1939 рік. Дональд Джи брав участь в житті Церков ХВС в тому, що формував освіту у Всепольському союзі Християн віри Євангельської. Його внесок в розвиток Союзу величезний. Викладаючи в біблійній школі в Данцигу, Дональд Джи формував майбутніх священників, які стояли на чолі церков з 1932 по 1950-і роки. Також брав участь в публікаціях в журналі «Примиритель», статті якого стали керівництвом для багатьох поколінь п'ятидесятницької течії на Сході та Заході України.

Дональд Джи – пастор, письменник, богослов. Народився в Лондоні 10 трав-

ня 1891 року. У 1900 році втратив батька, який помер від туберкульозу, коли хлопчикові було всього 9 років, що призвело до замкнутості дитини. Прийшов до віри в Христа у віці 14 років, в 1905-му році, в Фінсбері-Парк (північна частина Лондона) на євангелізаційному зборі конгрегаційної церкви. У 1912 році Дональд Джі приєднався до Баптистської церкви, а в 1913 році на одному з молитовних зібрань пережив хрещення Святим Духом. Згадуючи цю неординарну подію у своєму житті, Дональд Джі так описує власні переживання: «... здавалося, нібито Бог зійшов в моє серце з небес і дав абсолютну переконаність того, що обітниця Божі були тепер виконані в мені. У мене не було ніякого безпосереднього підтвердження, але я пішов додому несказанно щасливим, отримавши хрещення Святим Духом по вірі. Це був стан духовного захоплення, я був повністю наповнений Господньою присутністю».

У цьому ж році він увійшов в громаду п'ятидесятників, а через рік одружився на дівчині Рут Вінніфред Кларксон з церкви Фінсбурі-Парк, яка послідувала за ним в його переживаннях.

Початок Першої світової війни і розширення конфлікту в Європі порушили мирний і стабільний уклад життя Джі і його сім'ї. У 1916 році в Англії ввели мобілізацію на військову службу для участі у військових діях проти австро-німецьких військ. Будучи послідовником Євангельсько-протестантського руху, Дональд Джі стояв на позиціях абсолютного пацифізму, виключаючи право «Справедливої війни» (справедлива війна – морально допустима війна, яка відповідає певним критеріям. Ті, хто дотримуються цих принципів, допускають війну лише в певних випадках, займаючи проміжне положення між мілітаризмом і пацифізмом. Причиною для Справедливої війни вважається захист своєї держави, сам формат війни повинен мати гуманний характер.), як і більшість британських п'ятидесятників. Ухвалення непопулярного рішення відмовитися від військової повинності, яка суперечить його внутрішнім переконанням, привело його на лаву підсудних. Проти нього було порушено кримінальну справу, і в липні 1916 року Дональд Джі постав перед трибуналом. У разі обвинувального вироку він повинен був відправитися в тюремне ув'язнення за статтею «за відмову від військової служби під час воєнного стану» [5, с. 51].

Судова комісія з військового питання, проаналізувавши релігійні принципи юнака, звільнила його від служби в армії за умови «виконати будь-яку роботу на користь держави» [5, с. 52].

Після судового процесу Джі попрямував на громадські роботи в графство Бакінгемшир, в одне з численних фермерських господарств. Робота на фермі була вкрай виснажлива і обтяжлива для міського жителя. Трудитися доводилося по 16–17 годин на добу [3, с. 11]. До фізичних труднощів додавалися і психологічні, а саме, соціальна ізоляція, оскільки Джі належав до групи «відмовників», над якими постійно глузували, знущалися і яким погрожували фізичною розправою місцеві жителі [3, с. 11]. У цей важкий і психологічно, і фізично, період свого життя Дональд Джі відвідує невелику сільську церкву, роблячи перші спроби свого служіння Богу проповіддю повчання в громаді у недільні дні. Це заклало фундамент принципів майбутнього лідера, служителя, загартовуючи його характер і формуючи досвід служіння та пасторські навички, якими згодом він поділиться на сторінках журналів і книг.

Після закінчення війни і зняття трудової повинності Дональд Джі повернувся в Лондон. Духовна та фінансова криза, яка переросла в злидні, супроводжувала Джі протягом двох років, дійшло до того, що йому, щоб хоч якось звести кінці з кінцями, довелося продати деякі з весільних подарунків, які зберігалися як сімейні реліквії. Нарешті, у віці 29 років Дональду пропонують прийняти призначення на пасторське служіння в місто Лейт (Leigh), в передмісті Единбургу (графство Ланкашир, Шотландія) [4, с. 770]. Це було невелике промислове містечко, в якому

розташовувалися фабрики шовкових і бавовняних тканин, вугільні шахти, ливарні заводи, борошномельні млини і пивоварні [5, с. 52].

Громада не мала пастора, і Джі став першим служителем, який вів пасторську роботу. Громада платила невелику підтримку, що робило Джі залежним від церкви. Йому потрібно було розглядати і розбирати провини досить заможних членів церкви, які до цього мали необмежену можливість самовираження. Коли він спробував проявити керівництво в церкві, йому відразу вказали на його місце, нагадавши, що він є просто найнятим співробітником, якого, при бажанні, можна і звільнити. Борючись з цією проблемою, Джі знайшов спосіб заробляти на життя самому. Для себе з цієї ситуації він вивів формулу, від якої не відступав протягом усього життя: «Служити людям через закони і принципи Божі, які зафіксовані в Біблії». На перше місце при цьому ставиться те, що про тебе скаже Бог, а не люди-на, який би вплив вона не мала [5, с. 53].

Пасторське і лідерське служіння Джі формував на підставі Святого Письма, впроваджуючи біблійні принципи в громаду і намагаючись уникати сформованих статутів і церковних традицій. Він не мав на меті порушувати або ламати правила і статуту церкви, але всі виникаючі проблеми намагався вирішувати відразу ж, у міру їх появи, не відкладаючи на потім, і тільки згідно з біблійськими принципами. У деяких його пізніх працях про церковне життя і служіння церкви, де Джі описує проблемні ситуації, можна простежити, наскільки розумно і систематично він вдавався до допомоги Священного Писання [4].

Крім служіння в помісній церкві, в 1924 році Джі став одним з п'ятнадцяти засновників «Асамблеї Божої» в Великобританії і протягом чотирнадцяти років служив у виконавчій раді деномінації [3, с. 11].

Служіння в церквах, активна діяльність в Англії призводять Дональда Джі до участі в міжнародних конференціях, де він і встановлює свої перші контакти серед видатних лідерів світового П'ятидесятницького руху. Перша міжнародна конференція п'ятидесятників після Першої світової війни надала можливість Джі зустрітись з такими людьми як Г. Р. Полман, С. О. Вогет, Джонатан Пол, Т. Б. Барратт, Леві Петрус, Леонард Штейнер, та іншими.

Через деякий час, на початку 1928 року, Джі запросили в Австралію і Нову Зеландію, це вивело його на світову арену. У лютому він відправився в Мельбурн, потім в Аделаїду і Сідней. Два місяці Дональд провів в Новій Зеландії, перш ніж відправитись в Північну Америку через Фіджі і Гаваї. Серія проповідей, які були основою його виступів, публікувалися в США [3, с. 9]. В кінці 1928 року Джі відвідав Лос-Анжелес, церква «Angelus Temple» (Ангельський храм – церква чотиригранного Євангелія), де зустрівся з Еммі Семпл Макферсон. Потім відправився в Спрінгфілд (штат Міссурі), а потім в Нью-Йорк. До 1930 року Джі служив уже в 10 країнах: Швеції, Польщі, Німеччині, Англії, Шотландії, Франції, Австралії, Новій Зеландії, Америці. І це не весь список країн, які слухали слово і біблійне вчення, викладене Дональдом Джі. Він проповідував і спілкувався з прихожанами та лідерами церков на п'яти континентах. Радився, брав до уваги їх думку і, в той же час, направляв, керував і був орієнтиром для них. Мабуть, не було в цей період жодної людини, подібної Дональду Джі, яка мала б еквівалентний досвід світового масштабу в області П'ятидесятницької руху в різних його проявах [5, с. 55].

З 1930 року Дональд Джі почав співпрацювати з журналом «Примиритель» і Біблійної школою в Данцигу [2, с. 3]. Ця співпраця продовжувалась до тих пір, поки школа і журнал не були закриті нацистами в 1938–1939 роках.

У біблійній школі Дональд Джі викладав три предмети: доктрина про Святого Духа, плоди Святого Духа та дари Святого Духа [1, с. 70]. Викладання здійснювалося англійською мовою з перекладом на російську або польську, зрідка на німецьку мову. На неминуче питання, чи не є переклад богословських лекцій на

іншу мову проблемою або перешкодою для викладача, Джі відповів: «Як показує мій досвід, викладач має більше часу, щоб точно сформулювати наступне речення; студенти можуть, не поспішаючи, робити свої записи. Проповідник, який швидко «тараторить», безумовно, зіткнувся б із певними проблемами, але викладання – це зовсім інша діяльність» [6, с. 1]. Його підхід до викладання часто носив нестандартний характер. Щоб захопити і спонукати студентів до служіння на ниві Божій, Джі просив записувати на аркуші паперу ті питання, які їх хвилюють, і виносити їх на обговорення. Питання мали практичний характер в контексті служіння людини в церкві і повинні були обговорюватися відповідно до реальних обставин. У таких випадках викладач і студенти спільно працювали над пошуком нагальних рішень [6, с. 1]. Ось приклади деяких питань, які обговорювали на лекціях Джі:

- Що мається на увазі під «обіцям від Отця» - вся справа у спасінні або тільки хрещення Святим Духом?
- Чи є «бачення» частиною дарів Духа або окремими подіями? Як їх слід розцінювати?
- Що означає «посвячення в сан»? Чи повинен той, хто починає духовне служіння, все продати або ж він може працювати на своїй землі і тільки у вільний час проповідувати?
- Чи повинен злодій, який навернувся у віру, відшкодувати вкрадене або досить того, що він при зверненні сповідається в своїх гріхах тому, з ким молиться, або навіть тому, кого обікрав?

Дружні стосунки Дональда Джі з журналом «Примиритель» полягали в написанні статей та доповідей. У різні роки в журналі було надруковано тридцять вісім статей. Основна увага в його міркуваннях приділялася викладу основ п'ятидесятницького віровчення, яке носило переважно пневматологічний (вчення про Святого Духа) і пастирсько-практичний характер. Тематично статті та доповіді можна розбити на три спрямованості:

Загально богословські статті. В цей розділ входять шість статей: «Влада Ісуса Христа», «Святий Дух як Дух Христа», «Суд Христа», «Освячення», «Одного разу врятований - врятований назавжди», «Наречений – Пан – Цар».

Основи П'ятидесятницького вчення. Цей тематичний розділ являє собою фундамент п'ятидесятницької ідентифікації і налічує тринадцять статей: «Чому духовні дари вимагають плоду?», «Про Духовні дари», «Перебування під помазанням Духа Святого», «Пророки Нового Заповіту», «Духовні дари і спиритуалізм», «Новозавітний дар мов», «Він буде хрестити вас Духом Святим», «Спокуса сповнених Духом Святим віруючих».

Церковно-практичний напрямок. В цей розділ входять статті, пов'язані тематично з «Лідерством або пасторським служінням» і «Духовно-моральні». Ці статті розкривають розвиток особистості віруючої людини всередині церкви. До них можна віднести: «Пастир Добрий: про пастирів і пастви», «Служіння жінки», «Церковна дисципліна», «Жертва – богослужіння», «Участь – співробітництво», «Про подорожуючих пастирів», «Утримання від плотських похотей», «Три суди», «Духовні плоди», «Дух людський», «Радість», «Особиста образа», «Коли Господь привернув Йова до першого стану», «Дух сили, любові і здорового розуму», «Принаження», «Совість», «Свідомість гріха», «Розлучення».

Особливу популярність в до- і післявоєнний період принесли йому серії статей «Про дари Святого Духа», «Про пастирів і паству», «Служіння жінки». Вони не втратили свого значення і понині. В цих статтях представлена природа духовних дарів і методики їх практики, внутрішній світ і характер людини, яка «живе у Христі не за тілом, а за духом».

Співпраця Джі з журналом «Примиритель» тривала 9 років. За цей період було опубліковано 38 його статей в 67 журналах з 83 виданих.

Висновки. Таким чином, діяльність англійського богослова Дональда

Джі заклала основу культури богослов'я в контексті довоєнний і сучасного п'ятидесятницького руху в Україні. Його статті передруковуються до сьогодні в євангельських журналах, пов'язаних з рухом Християн віри Євангельської, таких як «Євангельський Голос», «Християнський вісник», «Мандрівник», «Шлях Віри», «Pentecostal Evangel», «Latter Rain Evangel», «The Gospel Call», «The Gospel Call of Russia».

Його внесок у світове п'ятидесятницьке богослов'я величезний. Джі висвітлив основні принципи пневматології і біблійного пасторського служіння, якими донині користуються служителі протестантських церков Америки та Європи.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ:

1. П'ятидесятництво в Західній Україні: історія і сучасність. – Львів: Львівська богословська семінарія, 2015. – С. 69–70.
2. Шмидт Г. Дональд Джи наш новий сотрудник // Примиритель, 1930, №8, август, С. 3.
3. Bandy D. The PENTECOSTAL leader who grew in wisdom and stature // Assemblies of god heritage, 1992, №3, P. 9–12
4. Burgess S. M., McGee G. B. Dictionary of Pentecostal and Charismatic Movements. // Grand Rapids – MI: Zondervan, 1988 – P. 770.
5. Kay W. K. A history of British assemblies of God: PhD Thesis – University Of Nottingham, 1989. – P. 51–55
6. P. B. P. Happy days at the reem biblical institute // Gospel call of Russia, 1937, №8, august, p. 1.

REFERENCES:

1. Piatydesiatnytstvo v Zakhidnii Ukraini: istoriia i suchasnist [Pentecostalism in Western Ukraine: history and modernity]. – Lviv: Lvivska bohoslavka seminariia, 2015. – С. 69–70.
2. Shmidt G. Donal'd Dzhi nash novyy sotrudnik [Donald G. our new worker] // Primiritel', 1930, №8, avgust, S. 3..
3. Bandy D. The PENTECOSTAL leader who grew in wisdom and stature // Assemblies of god heritage, 1992, №3, P. 9–12
4. Burgess S. M., McGee G. B. Dictionary of Pentecostal and Charismatic Movements. // Grand Rapids – MI: Zondervan, 1988 – P. 770.
5. Kay W. K. A history of British assemblies of God: PhD Thesis – University Of Nottingham, 1989. – P. 51–55
6. P. B. P. Happy days at the reem biblical institute // Gospel call of Russia, 1937, №8, august, p. 1.

Борноволокв О. В., аспирант кафедри культурології НПУ імені М. П. Драгоманова, преподаватель Украинской евангельской теологической семинарии (Киев, Украина), E-mail: oleg.bornvolokov@uets.net

Жизнь и служение английского богослова Дональда Джи в Украине накануне Второй мировой войны.

Аннотация. В статье рассматриваются жизнь и служение выдающегося английского богослова, учителя и пастора Дональда Джи в период его пребывания на территории Западной Украины с 1930 года по 1939 год. Участвуя в жизни церкви Христиан веры Евангельской, он формировал духовное образование и много потрудился, чтобы избавить церковь от фанатизма, экзальтации на служениях, неуправляемого действия «духа», но всегда оставался в тени, предпочитая скромность и не публичность. Статьи этого богослова с мировым именем стали руководством для многих поколений пятидесятнического течения.

Исследование формируется на основе монографий, воспоминаний и статей из периодических источников. Начало статьи раскрывает биографию богослова. Последующие разделы показывают его труд и служение в Библейской семинарии города Данцига и участие в жизни журнала «Примиритель». В заключении дается перечень его статей в журнале «Примиритель» с 1930 года по 1939 год.

Ключевые слова: пятидесятники, евангельский протестантизм, евангельские христиане св. Пятидесятницы, христиане веры евангельской, евангельские христиане баптисты, пятидесятническая русская миссия.

Bornovolokov O., postgraduate student of the Culturology department, National Pedagogical Dragomanov University, Lecturer of Ukrainian Evangelical Theological Seminary (Kyiv, Ukraine), E-mail: oleg.bornovolokov@uets.net

Life and ministry of the English theologian Donald Gee in Ukraine before the World War II

Abstract. *This article reveals the life and ministry of the prominent English theologian, teacher and pastor Donald Gee during his stay on the territory of Western Ukraine from 1930 till 1939. While taking part in the life of the churches of Evangelical Christians, he made great influence on the spiritual education and put much efforts to dispose the churches from fanaticism, exaltation during services, uncontrolled manifestations of the «spirit»; though he was always behind the scenes, as he was very modest and not a public person.*

During four decades, from 1920s to 1950s, Donald Gee was travelling a lot, teaching and forming young Pentecostal movement. He listen to people and preached to the Pentecostal Christians on five continents. Probably there was no other man in that period who would have similar worldwide experience in Pentecostal movement. Works of this world known theologian became a handbook for many generations of Pentecostal Christians.

Author is providing classification of the articles of this theologian, which helps to clearly and systematically reflect the legacy of Donald Gee. This article also shares information to help understand the place of this theologian in that particular period of history and religious environment in Ukraine before the Second World War.

The study is based on the monographs, memoirs and articles from different periodicals. The first part of the article shares the biography of this theologian. Further chapters show his work and ministry at the Bible Seminary in Danzig city and his work in «Reconciler» magazine. The last part of the article contains the list of his articles in «Reconciler» magazine in the period from 1930 to 1939.

Keywords: *Pastor, Pentecostals, Evangelical Protestantism, Evangelical Christians of Holy Pentecost, Pentecostal (Evangelical Faith) Christians, Evangelical Baptist Christians, Russian Pentecostal Mission, baptism of the Holy Spirit, filling with Holy Spirit, new birth, renewal, repentance*

УДК 821.111 (73) 92

Грабовська І. М.,

кандидат філософських наук, старший науковий співробітник
Центру українознавства КНУ ім. Тараса Шевченка
(Київ, Україна), E-mail: visnukdnu@i.ua

Талько Т. М.,

кандидат філософських наук, доцент
ДНУ ім. Олеса Гончара
(Дніпро, Україна), E-mail: visnukdnu@i.ua

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ПОСТКОЛОНІАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ У ГІБРИДНІЙ ВІЙНІ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

Анотація. *У статті проаналізовано використання постколоніальної проблематики в філософських роботах, видрукуваних останніми роками у провідних філософських журналах РФ «Вопросы философии» та «Философские науки». Акцентовано увагу на трансформації розмислів від характеристики імперськості Росії до виправдання неоімперської політики сучасного Кремля. Робляться висновки щодо участі російських філософів у процесі ідеологічного забезпечення інформаційної війни Росії проти України.*

Ключові слова: *Україна, Росія, постколоніальна проблематика, інформаційна війна, філософи РФ.*

У ідеологічному протистоянні як частині гібридної війни, яку веде сучасна путінська Росія проти України, активно використовується тематика, притаманна гуманітарним дискурсам постсовєтської доби. Серед найактуальніших проблем такого спрямування наступні: політики пам'яті та ідентичності, спільної історії як самодостатньої цінності, цивілізаційного вибору та цивілізаційного розламу,